

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą
Firma Ogólnobudowlana M. w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.

z udziałem zainteresowanego W.K.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 26 czerwca 2020 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych [...] Oddziału w W. kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania M. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Ogólnobudowlana M. w B. (dalej jako: „odwołujący się” albo „płatnik”) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W. z udziałem zainteresowanego W. K. – oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 3 sierpnia 2016 r.,

sygn. akt XIII U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie płatnika od decyzji organu rentowego z 16 lutego 2015 r. stwierdzającej, że W. K. jako zleceniobiorca u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 2 lipca 2012 r. do 18 lipca 2012 r., z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, która wynosi za lipiec 2012 r. - 1400 zł.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do ustalenia, czy ZUS, w świetle braku wyraźnego umocowania w „art. 86.2.2 Ustawy Systemowej” przy uwzględnieniu treści art. 7 i art. 87 Konstytucji, jest upoważniony do orzekania o istnieniu określonego stosunku cywilno-prawnego leżącego u podstawy stosunku ubezpieczenia społecznego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o oddalenie skargi jako bezzasadnej i zasądzenie od powoda na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest

uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, bądź występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02).

Kwestią sygnalizowaną w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zajmował się już Sąd Najwyższy, który w postanowieniu z dnia 8 października 2019 r., II UK 317/18, stwierdził, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, w tym w sprawach ze skargi tego samego odwołującego się, z udziałem innych zainteresowanych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2019 r., II UK 554/17, LEX nr 2638582 oraz postanowienia z dnia 29 maja 2019 r., II UK 214/18, niepublikowane; z dnia 22 listopada 2018 r., II UK 479/17, niepublikowane), że Zakład Ubezpieczeń Społecznych może, bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia wskazujące na charakter stosunku prawnego, którym strony zamierzały się poddać, ustalić jej rzeczywisty charakter i istniejący tytuł ubezpieczenia. Ustalenie przez organ rentowy, że między stronami umowy o dzieło zachodzą stosunki polegające na wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających umowom nazwanym, zdefiniowanym w art. 734 i art. 758 k.c. lub właściwych umowom, do których - stosownie do art. 750 k.c. - stosuje się przepisy o zleceniu, nakazuje zaś wydanie przez ten organ decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 z zastosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2014 r., II UK 454/13, LEX nr 1495840; z dnia 1 lutego 2017 r., I UK 81/16, LEX nr 2242159; z dnia 10 stycznia 2017 r., II UK 518/15, LEX nr 2209108 i z dnia 13 stycznia 2016 r.,

III UK 53/15, LEX nr 1984624). Także we wskazanym wyżej wyroku z dnia 21 marca 2019 r., II UK 554/17 (LEX nr 2638582), w sprawie ze skargi kasacyjnej M. Ł., Sąd Najwyższy stwierdził, że w tym kontekście chybiony jest pogląd skarżącego, jakoby prawna kwalifikacja umów cywilnoprawnych nie mogła być dokonywana w postępowaniu administracyjnym i wymagała wystąpienia ze stosownym roszczeniem opartym na podstawie art. 189 k.p.c. Za niezrozumiałe uznał też stanowisko skarżącego, sugerujące, że korzystanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z jego ustawowych uprawnień narusza art. 7 w związku z art. 87 Konstytucji RP, skoro pierwszy z wymienionych przepisów stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, drugi natomiast określa hierarchię źródeł powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej, wymieniając wśród nich właśnie ustawy, a takim aktem prawnym jest niewątpliwie ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych.

W sprawie nie występuje więc wymagające dodatkowej analizy zagadnienie prawne, ponieważ nie jest to problem nowy, a skarżący nie wskazał na żadne okoliczności uzasadniające zmianę ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2019 r., III UK 380/18 – dotychczas niepublikowane).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.